

Til forsvar av freden

Taler

Carl Joachim Hambro

Dato

17 februar 1934

Sted

Palais des Beaux-Arts, Brussel

1 Mine damer og herrer.

Hvad er det som har samlet os her iaften til en demonstration som vi har ønsket skulde bli så imponerende som mulig? Det er en følelse av angst og bekymring, det er en dyp overbevisning om at mangelen på handling i den politiske verden kommer til at føre Vestens folk til en katastrofe, hvis det ikke er mulig at skape tilstrækkelig samvittighetsuro hos de ansvarlige statsmænd.

Over os henger truselen fra en grusom og kynisk materialisme, truselen om krig, truselen om utslettelse av hele den kristne kultur. Og vi er samlet for at støtte enhver bestræbelse for internasjonalt samarbeide, for at styrke det instrument for dette samarbeide som vi har i Folkeforbundet - dette eneste og svake vakthold om freden.

15 Europa gjennomlever en kritisk degenerationsperiode, hvis man ved degeneration forstår den proces hvor igennem kulturen dræpes av sine egne produkter. Og Folkeforbundet svæver idag også i virkelig fare for at bli ødelagt av sine egne produkter: konventioner som ikke blir sat i kraft; protokoller og traktater som ikke blir ratificeret, store konferanser som er blit helt uten resultat.

Det er ikke Folkeforbundets skyld. Det er staternes skyld; det er regjeringernes skyld. Det er vor skyld; for regjeringerne i hvert enkelt land er ikke noget andet end os selv, et organ for vore meninger og vor opfatning. Og hadde vor politiske tålmodighet holdt ut, hadde vort moralske mod været stort nok og agtpågivende nok, vilde Folkeforbundets aktier stå høiere idag.

Vi vil alle gjerne være optimister, men ingen som er helt ærlig, kan lukke sine øine for realiteten i det som idag blev uttalt av en delegeret for Amerikas

kvinder: Bryter nedrustningskonferansen endelig sammen, vil det også være avslutningen på Folkeforbundets historie som virkelig maskineri i den mellomfolkelige politik, og tilbake blir et humanitært og sosialt sekretariat, en anæmisk velvillig og helt harmløs international organisation.

35

Men også når der tales om Folkeforbundet, må man være retfærdig og være klar over at tiltrods for de utallige vanskeligheter, svære hindringer, nationernes mistillid til hverandre og stormagternes skinsyke krav, har Folkeforbundet gjennomlevet sine første femten år uten noget meget alvorlig uheld, uten at bli rammet av livsfarlige sykdomme. Og i løpet av disse femten år er der utført et stort konstruktivt arbeide; der er skapt et internasjonalt retsinstitut - og enhver ivrig kritiker av Folkeforbundet kan man idag møte med det enkle spørsmål: Er der noget politisk interessert menneske som nu vilde kunne tenke sig disse femten års historie uten Folkeforbundet? Og endda må man huske at det som skulde være Folkeforbundets hovedopgave i virkeligheten forutsætter en ny åndelig indstilling hos alle de tilsluttede folk. Og at skape en ny mentalitet er ikke et arbeide som kan gjennomføres på femten år; der kræves et slegtleds indsats før grunden er lagt.

40

45

50

Folkeforbundet blir kritisert - heldigvis - et vidnesbyrd om at det lever, og at man regner med det. Alverden er irritert over at det ikke utretter mere - et vidnesbyrd om at alverdens forhåbninger og forventninger endnu er knyttet til Folkeforbundet - og vidnesbyrd om at ingen er i tvil om at den internationale situation idag er til det ytterste alvorlig og ulykkesvanger.

55

Vi er samlet her iaften for at erklære så høit som mulig overfor augurerne i Genève at den samlede verdensopinion venter og kræver ikke bare en beau geste, men en handling, et vidnesbyrd om moralsk mod og politisk klokskap som vil gjøre det umulig at de militære rustninger og de økonomiske overgrep fortsætter.

60

Men skal man nå fremover, er det ikke nok at demonstrere og forlange av andre at de skal gjøre noget - man må arbeide selv; vi må arbeide uten stans for i alle samfundslag at skape en atmosfære av international toleranse og en atmosfære av barsk og farlig intoleranse likeoverfor enhver appel til vold, til uret, til våbenmagt.

65

En av talerne igår, en æret representant fra Sydafrika, berørte det merkelige

70 arbeide for moralsk avrustning som i hans land og i mange lande er utført av den
bevægelse for personlig, vital religion som man har git navnet Oxford-gruppen.
Denne bevægelse har til arbeidsprincip det man har kaldt de fem c'er - det vil si:
Confidence (tillid), confession (bekjendelse), conviction (syndserkjendelse,
overbevisning), conversion (omvendelse) og continuance (vedholdenhet). Det
75 er et ypperlig princip for enhver åndelig bevægelse; også for bevægelsen til
forsvar for freden, til støtte av Folkeforbundet. Man må skape tillid - den tillid
blandt mennesker og mellom nationer som er nødvendig for at få hverandre i
tale og forstå hverandre; som en naturlig frukt av tilliden kommer bekjendelsen -
den nationale bekjendelse av angst og bekymringer, av feilslagne forhåbninger
80 og ærgjerrige mål, bekjendelse av national uret og nationale forbrydelser;
derefter følger syndserkjendelsen og den dype overbevisning om, at det er
nødvendig at skape en ny national indstilling. Som en selvfølge når man da
omvendelsen, det vil si den radikale omlægning av værdimålere, den voksende
forståelse av at bare sympati, internasjonalt venskap, nedrustning militært og
85 moralsk, kan skape garantier for menneskehetens fremtid. Og alt dette er et
arbeide som kræver utholdenhet, kræver en daglig indsats fra hver og en blandt
os.

Det er ikke ved et spontant mirakel at Folkeforbundets Råd i Genève kan
90 fuldbyrde nedrustningen; det kan alene ske derigjennem at vi alle arbeider
utrættelig på at gjøre dette krav så sterkt at der ingen vei er utenom for staternes
styrere, ved at skape den folkevilje som gjør det umulig for en hvilken som helst
statsmand og en hvilken som helst regjering at motsætte sig det universelle krav
om nedrustning, det universelle krav blandt folkene: at få puste økonomisk frit.

95

Det er i Deres sind, mine damer og herrer, i Deres sjæl; det er i Deres
samvittighet at fremtidens kurs blir bestemt. Hver enkelt av os blir seierherre -
eller beseiret.

100

Kilde

C. J. Hambro: Taler i tiden. Oslo 1936, s. 59;64

105

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/til-forsvar-av-freden>